

Lenka Kowalová: *Přínos Schweitzerových myšlenek v humanitární a rozvojové pomoci*

Práce Lenky Kowalové je přehledně uspořádána do čtyř částí. Je psána čtivě, bez zbytečných odboček. Občas narazíme na poněkud rušivé stylistické nedostatky, které však jen zcela výjimečně komplikují porozumění textu.

V první části autorka líčí život a dílo Alberta Schweitzera. Tento oddíl je vesměs faktograficky spolehlivý. Autorka se opírá jak o některá Schweitzerova díla, tak o sekundární literaturu, která je téměř převážně česká nebo do češtiny přeložená. Ocenit je třeba to, že Lenka Kowalová využívá i spolehlivý životopis Nilse Ole Oermanna. Bohužel však vždy nedokázala využít jeho podnětů k tomu, aby se na údaje, které o sobě uvádí Schweitzer ve svých dílech, dívala kritičtěji. Jak Oermann několikrát upozorňuje, k Schweitzerovu líčení vlastního života musíme přistupovat obezřetně, protože – ať už vědomě či nevědomky – některé etapy své životní cesty harmonizuje (týká se to např. rozhodnutí, že po 30 roku věku se bude věnovat službě druhým – s. 14).

Autorka nevysvětluje, proč z díla Alberta Schweitzera uvádí jen knihy přeložené do češtiny (příčemž mezi nimi uvádí i *Filozofii kultury*, která, pokud je mi známo, česky jako celek nikdy nevyšla). Bylo by namístě, aby si všímala významných textů bez ohledu na to, zda byly do češtiny přeloženy, a stručně seznámila čtenáře s tím, že řada děl vyšla z pozůstalosti (kázání, dopisy a mnoho dalších spisů, včetně dalších částí *Filozofie kultury*). I některé údaje, které autorka uvádí, by si zasloužily kritičtější pohled, jakkoli se někdy obtížně dohledávají (např. vztah mezi Radimem Kalfusem a Albertem Schweitzerem byl, přinejmenším z vnějšího pohledu, problematičtější, než se jeví z autorčina popisu – viz např. Kosatík, Pavel. *Sám proti zlu*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2009, s. 301).

V druhé části autorka rozebírá Schweitzerův koncept úcty k životu. I zde je její popis do velké míry spolehlivý, ačkoli se nepouští do větší hloubky. Jaký má úcta k životu význam z humanitárního a environmentálního hlediska (které se sociálním souvisí) Lenka Kowalová bohužel skoro úplně ponechává stranou.

V třetí části se autorka zabývá humanitární a rozvojovou pomocí v Etiopii, čerpá přitom zejména z online materiálů Ministerstva zahraničních věcí České republiky a organizací Člověk v tísni, Nehemia a Exodus, jejichž činnost blíže popisuje. Tyto podklady jsou i zdrojem aktuálních informací o situaci v Etiopii. Problematické je využití jediného knižního zdroje, *Velké ilustrované encyklopedie zeměpisu*. Pro popis současné situace by bylo přece jen třeba sáhnout k dílu novějšího data, než je dílo přeložené do češtiny v roce 2005 (příčemž originál je patrně ještě starší).

Ve čtvrté části se Lenka Kowalová zamýšlí nad přínosem Schweitzerových myšlenek v oblasti humanitární a rozvojové pomoci a zaměřuje se na konkrétní problematiku v Etiopii (taktně přitom zamlčuje kritiku některých autorů, že Schweitzer mnohdy zaujímal k domorodému obyvatelstvu patriarchální postoj). Výklad se zaměřuje na oblast zdravotnictví, vzdělávání, zemědělství a hospodaření se zdroji vody. Autorka dobře navazuje na Schweitzerovy myšlenky i zkušenosti. Je škoda, že nezahrnuje do svého výkladu další

možné impulsy, např. již zmíněnou nauku o účtě k životu či problematiku misie a Schweitzerova přístupu k ní, zvláště když Nadační fond Nehemia s myšlenkou misie koketuje (s. 44).

Z celé práce je patrné, že pro autorku nejsou humanitární pomoc a Schweitzerovy myšlenky pouze teoretickým problémem, ale úvahami, které ji podněcují k praxi. Oceňuji, že i v tomto smyslu navazuje na Schweitzerovo dílo.

Ačkoli práce vykazuje některé nedostatky a je – již vzhledem ke svému rozsahu – nutně zkratkovitá, jednoznačně převažují pozitiva. Text plně splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a rozhodně jej doporučuji k obhajobě. Návrh hodnocení: B.

V Břeclavi 7. 8. 2019

Mgr. Jan Zámečník, Ph.D.